

ปัจจัยระบบนิเวศที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา Ecosystem Factors that Affecting Chinese Students' Decision to Enter Higher Education

ปัทมาพร สมบูรณ์

ในตะวัน กำทอง

วิทยาลัยทองสุข

Pattamaporn Somboon

Naitawan Kumhom

Thongsook College

Email: angkor1234@hotmail.com

วันที่รับบทความ: 17 มกราคม 2568; วันที่แก้ไขบทความ 19 มีนาคม 2568; วันที่ตอบรับบทความ: 25 มีนาคม 2568

Received: January 17, 2025; Revised: March 19, 2025; Accepted: March 25, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษาของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา 2) ศึกษาการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา 3) ศึกษาปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชาวจีนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายผลการศึกษได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยสถิติวิเคราะห์ประมวลผล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษา คือ ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านราคา ด้านบุคลากร 2) การตัดสินใจเข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา พบว่า ความคาดหวังด้านบุคลากร และ ค่านิยมด้านบุคลากรส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาด้านความคาดหวัง เป็นไปในทางบวก 3) ปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษาส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาค่านิยมด้านบุคลากรเป็นไปในทางบวก

คำสำคัญ: ปัจจัยระบบนิเวศ; การตัดสินใจ; นักศึกษาชาวจีน

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the factors of the educational ecosystem affecting Chinese students pursuing higher education, 2) examine the decision-making processes of Chinese students in choosing higher education, and 3) investigate how the educational ecosystem influences their decisions. This study utilized a quantitative research approach. The sample group consisted of 400 Chinese students currently enrolled in higher education at public and private universities in Bangkok and surrounding areas. The research instrument was a questionnaire. Data analysis included descriptive statistics such as frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation, processed using statistical software.

The findings revealed that: 1) The factors of the educational ecosystem included the physical environment, cost-related aspects, and personnel. 2) Decision-making regarding pursuing higher education was influenced by expectations and values related to personnel, with positive expectations having a significant impact. 3) The educational ecosystem's factors, especially personnel-related values, positively influenced the decision-making of Chinese students in higher education.

Keyword: Educational Ecosystem Factors; Decision-making; Chinese Students.

บทนำ

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564) ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษา โดยมีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมระบบนิเวศทางการศึกษาที่ปลอดภัย ซึ่งในการระบบนิเวศทางการศึกษามีองค์ประกอบดังนี้ ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน วิธีการจัดการเรียนรู้ การทำหลักสูตรและกิจกรรมใหม่ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 การใช้เทคโนโลยี และความร่วมมือกับเครือข่าย ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีทักษะสำหรับโลกยุคปัจจุบันได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2564)

ระบบนิเวศการเรียนรู้เป็นเรื่องของการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการออกแบบและพัฒนาบรรยากาศในชั้นเรียน ซึ่งครอบคลุมทั้งห้องเรียนของสถานศึกษา และพื้นที่นอกสถานศึกษาได้แก่ ที่บ้าน และสถานที่อื่น ให้สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ โดยมีองค์ประกอบในระบบเป็นพื้นที่ เวลา คน เนื้อหา กิจกรรม กลยุทธ์ วัฒนธรรม และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้หรือสนับสนุนการเรียนรู้ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ (Kondratova, et al., 2017) โดยระบบนิเวศทางการศึกษา เป็นการจัดระบบที่เกื้อหนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้รองรับการเรียนรู้เชิงรุก ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพและมีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยวัตถุประสงค์การวิจัย คือ เพื่อหาแนวทางการระบบนิเวศทางการศึกษาในสถานศึกษารองรับการเรียนรู้เชิงรุก ใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลการจัดระบบนิเวศการเรียนรู้ของโรงเรียนต้นแบบ จากนั้นจัดทำคู่มือการจัดระบบนิเวศการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนนำคู่มือไปถ่ายทอดให้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า การระบบนิเวศทางการศึกษามีหัวใจสำคัญ คือการทำงานร่วมกัน การพัฒนาร่วมกัน การตั้งเป้าหมายร่วมกัน ทั้งผู้บริหารโรงเรียน คุณครู และผู้เรียน รวมถึงการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีการเสนอแนวคิดในการพัฒนาทั้งในด้านการออกแบบการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรม ที่ส่งผลดีต่อผู้เรียน และเมื่อถอดบทเรียนการจัดระบบนิเวศทางการศึกษา และออกแบบตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้ นำไปสู่การสร้างคู่มือการจัดระบบนิเวศการเรียนรู้สำหรับโรงเรียน และถ่ายทอดให้กับโรงเรียน จากการประเมินความพึงพอใจของการใช้คู่มือ นั้น ด้านความถูกต้องและชัดเจนของเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความสอดคล้องของการออกแบบกิจกรรมกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรระดับมาก การนำคู่มือไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในโรงเรียนได้ แสดงให้เห็นว่าเนื้อหา และความสอดคล้องของกิจกรรมต่างๆที่ออกแบบในคู่มือการจัดระบบนิเวศการเรียนรู้มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียน จากงานวิจัยนี้จึงสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้และยังสอดคล้องกับการพัฒนาที่

ยังยืนยันเป้าหมายที่ 4 การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม สนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (อภิขญา สวัสดิ์, 2565)

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาถือว่าเป็นอีกหนึ่งกระบวนการในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและคุณสมบัติตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน การเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาจึงมีความสำคัญมากถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญต่อการเลือกงาน เลือกอาชีพในอนาคต ซึ่งต้องมีการกระบวนการตัดสินใจที่ถูกต้อง และปฏิบัติอย่างรอบคอบ บุคคลใดตัดสินใจเลือกศึกษาต่อได้ถูกต้องและเหมาะสมกับความรู้ ความสนใจ ความถนัดส่วนบุคคลที่ตนเองมีอยู่แล้ว ย่อมจะส่งผลให้การเรียนมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการเลือกงาน อาชีพ และตำแหน่งที่เหมาะสม ทั้งยังเป็นที่ยอมรับของคนรอบข้าง โดยการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรี ปัจจุบันประเทศไทยมีสถาบันอุดมศึกษาจำนวนมากสามารถแบ่งได้ตามประเภทของสถานศึกษา ได้แก่ 1) สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แบ่งเป็น มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สถาบันการอาชีวศึกษา วิทยาลัยชุมชน 2) สถาบันอุดมศึกษาเอกชน แบ่งเป็น มหาวิทยาลัยเอกชน สถาบันเอกชน วิทยาลัยเอกชน 3) สถาบันอุดมศึกษาสังกัดกระทรวงและหน่วยงานอื่น (จุฬารัตน์ สุขน้อย, 2561)

โดยข้อมูลสถิติจำนวนนักศึกษาต่างชาติในช่วงปี 2555-2565 (ย้อนหลังไป 10 ปี) ที่มาศึกษาในประเทศไทย พบว่า มีนักศึกษาต่างชาติเข้ามาศึกษาในประเทศไทยทั้งหมด 228,724 คน มีจำนวนนักศึกษาจีน 106,869 คน คิดเป็นร้อยละ 46.72 จากจำนวนนักศึกษาต่างชาติทั้งหมดในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โดยเป็นนักศึกษาในระดับปริญญาทั้งหมด 225,951 คน แบ่งเป็น ระดับปริญญาตรี 143,722 คน ปริญญาโท 57,761 คน ปริญญาเอก 24,468 คน และศึกษาในระดับอื่น ๆ 2,773 คน นักศึกษาสัญชาติจีนเป็นนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในประเทศไทยมากที่สุดในช่วงปี 10 ปี รองลงมาคือ สัญชาติเมียนมา ส่วนกรณีที่กระทรวง อว.ออกมาระบุว่า ในปัจจุบันมี 3 มหาวิทยาลัยที่มีกลุ่มทุนจีนเข้าถือหุ้น ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกริก มหาวิทยาลัยชินวัตร และมหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด (สำนักข่าวอิศรา, 2566)

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จึงต้องการศึกษาถึงปัจจัยระบบนิเวศที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผลการศึกษานี้สามารถนำมาเป็นแนวทางในการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา และเป็นแนวทางให้กับโครงการแนะแนวนักเรียนในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษาของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา
2. เพื่อศึกษาการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยระบบนิเวศที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัย ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ คือ นักศึกษาชาวจีนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2567)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชาวจีนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งผู้วิจัยทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงนำจำนวนที่ได้มาคำนวณหากลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บแบบสอบถาม และใช้สูตรการคำนวณของ ทาร์โรยามาเน่ (Taro Yamane. 1970: 607 – 610 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นมาจากการศึกษา แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อถามเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ราคา และบุคลากร

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย ความคาดหวัง และ ค่านิยม

เกณฑ์ในการวัดและการเก็บรวบรวมข้อมูล คือใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท เพื่อวัดระดับความสำคัญของปัจจัยต่าง ได้แก่ ปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษา ประกอบไปด้วย หลักสูตรและการจัดการ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ราคา และบุคลากรและ การตัดสินใจเข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย ความคาดหวัง และ ค่านิยมโดยผู้ตอบแบบสอบถามจะเลือกกระดับความเห็นด้วย 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด ในการแปลผลค่าคะแนนที่ได้รับจากแบบสอบถามโดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5

2. การพัฒนาเครื่องมือ

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์ปัจจัยระบบนิเวศที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา

2.2 สร้างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงของเนื้อหา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของแบบสอบถาม สื่อความหมายชัดเจนผู้ตอบอ่านแล้วเข้าใจ และนำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงในเนื้อหา และพิจารณาความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้สื่อความหมายให้ชัดเจนและใช้ดัชนีความสอดคล้องหรือเรียกว่า IOC โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พิจารณาลงความเห็นจากนั้นนำค่าคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมารวมกัน เพื่อหาความสอดคล้องกับสูตรดัชนีความสอดคล้อง (ในตะวัน กำหอม, 2559 : 38) ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6-1.0 แสดงว่า เป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้ และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.3 นำแบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.4 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจให้ความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ ตามแบบครอนบัค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.958

2.5 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเท่ากับจำนวนประชากร โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แจกแบบสอบถามและชี้แจงพร้อมอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้องให้ตอบแบบสอบถามทราบ รวมถึงชี้แจงให้ทราบวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองทั้งหมด ในเดือน กรกฎาคม 2567 เพื่อให้ได้แบบสอบถามกลับมาครบถ้วนตามวันเวลาที่กำหนด

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ และนับจำนวนให้เท่ากับจำนวนประชากร กรณีแบบสอบถามไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะดำเนินการแจกแบบสอบถามใหม่อีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำผลคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลเพื่อหาค่าสถิติ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามระดับปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษาซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้านได้แก่ ด้านหลักสูตรและการจัดการ ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านราคา และด้านบุคลากร ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อและรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปตาราง ประกอบคำบรรยาย กำหนดระดับการปฏิบัติ ออกเป็น 5 ระดับ โดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลกับเกณฑ์แปรผลค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ (ในตะวัน กำหอม, 2559 : 39)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามระดับการตัดสินใจเข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้านได้แก่ ด้านความคาดหวัง และ ด้านค่านิยม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อและรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปตาราง ประกอบคำบรรยาย กำหนดระดับการปฏิบัติ ออกเป็น 5 ระดับ โดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลกับเกณฑ์แปรผลค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ (ในตะวัน กำหอม, 2559 : 39)

ตอนที่ 3 ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลแบบสอบถามในตอนที่ 1 และข้อมูลแบบสอบถามในตอนที่ 2 นี้ไปวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านต่าง ๆ ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อหาความสัมพันธ์ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีดังนี้

1. ค่า r เป็นบวก และเข้าใกล้ 1 หมายถึง ตัวแปร X และ Y มีความสัมพันธ์กันมากในเชิงเส้น และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้าตัวแปรตัวหนึ่งเพิ่มขึ้น อีกตัวแปรหนึ่งและมีความเพิ่มขึ้น หรือถ้าตัวแปรหนึ่งลดลง อีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าลดลงด้วย

2. ค่า r เป็นลบ และเข้าใกล้ -1 หมายถึง ตัวแปร X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม คือ ถ้าตัวแปรหนึ่งเพิ่มขึ้น อีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าลดลง หรือถ้าตัวแปรหนึ่งลดลง อีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าเพิ่มขึ้น

3. ถ้า r มีค่าใกล้ 0 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์กันน้อย

4. ถ้า r เท่ากับ 0 แสดงว่า X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

เกณฑ์ในการพิจารณาความสัมพันธ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้

0.81-1.00 ความหมาย มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

0.61-0.80 ความหมาย มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

0.41-0.60 ความหมาย มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

0.21-0.40 ความหมาย มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

0.01-0.20 ความหมาย มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก

0.00 ความหมาย ไม่มีความสัมพันธ์เลย

Multiple Regressions ใช้เมื่อทำการสร้างสมการถดถอย ประกอบไปด้วยตัวแปรทำนายตั้งแต่ 1 ตัวขึ้นไปและตัวแปรเกณฑ์ 1 ตัว โดยตัวแปรทั้งหมดควรจะอยู่ในมาตรวัดระดับ Interval หรือ Ratio Scale ถ้ามีตัวแปรใดอยู่ในมาตรวัดระดับ Nominal คือ Ordinal Scale ควรจะเปลี่ยนให้เป็นตัวแปรดัมมี่ (Dummy Variable)

สรุปผล

1. ปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษาของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการของมหาวิทยาลัย/วิทยาลัยในประเทศไทยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ตัวแปรที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ “มหาวิทยาลัย/วิทยาลัยในประเทศไทยมีระบบการเทียบโอนหน่วยกิตที่เชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยอื่นในต่างประเทศได้” ซึ่งสะท้อนถึงความเห็นเชิงบวกในระดับมาก ต่อมาคือ “มหาวิทยาลัย/วิทยาลัยในประเทศไทยมีหลักสูตรที่ทันสมัยและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน” ตามมาด้วย “มหาวิทยาลัย/วิทยาลัยในประเทศไทยมีระบบการศึกษาที่เป็นมาตรฐานสากล” และสุดท้ายคือ “มหาวิทยาลัย/วิทยาลัยในประเทศไทยมีหลักสูตรให้เลือกหลากหลายและตรงกับความต้องการของท่าน” ที่ ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนถึงความเห็นเชิงบวกในระดับมากเช่นเดียวกัน

ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นนักศึกษาชาวจีนในมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีความคิดเห็นในระดับ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ตัวแปรที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ “มหาวิทยาลัย/วิทยาลัยในประเทศไทยมีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมและทันสมัย เช่น Wifi ห้องพัก ห้องประชุม ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น” แสดงให้เห็นว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ต่อมาคือ “มหาวิทยาลัย/วิทยาลัยในประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้” ตามด้วย “มหาวิทยาลัย/วิทยาลัยในประเทศไทยมีระบบการรักษาความปลอดภัยที่ดี” สุดท้ายคือ “สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัย/วิทยาลัยในประเทศไทยอยู่ใกล้กับแหล่งอำนวยความสะดวก เช่น ชุมชน หอพัก รถไฟฟ้า ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ ธนาคาร” ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ด้านราคา พบว่า นักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลได้ให้ความคิดเห็นภาพรวมในระดับมากมีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ตัวแปรที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ “มหาวิทยาลัย/วิทยาลัยในประเทศไทยมีระบบการผ่อนชำระค่า

เทอมสำหรับนักศึกษาชาวต่างชาติ” แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามนี้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามมาด้วย “มหาวิทยาลัย/วิทยาลัยในประเทศไทยมีทุนการศึกษาให้กับนักศึกษาชาวต่างชาติ” สะท้อนถึงความสำคัญของทุนการศึกษาที่ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการศึกษา ต่อมา “มหาวิทยาลัย/วิทยาลัยในประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนและการบำรุงการศึกษาที่เหมาะสม” และสุดท้ายคือ “มหาวิทยาลัย/วิทยาลัยในประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรเหมาะสม เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อประเทศอื่น” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามนี้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ด้านบุคลากร พบว่า นักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลได้ให้ความคิดเห็นภาพรวมในระดับมาก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ตัวแปรที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ “บุคลากรของมหาวิทยาลัย/วิทยาลัยในประเทศไทยมีสามารถให้บริการครบถ้วนทุกขั้นตอน” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามนี้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ต่อมาเป็น “มหาวิทยาลัย/วิทยาลัยในประเทศไทยมีอาจารย์ที่มีความสามารถในการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ” “บุคลากรของมหาวิทยาลัย/วิทยาลัยในประเทศไทยมีความสามารถในการให้ความช่วยเหลือและแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี” ที่ และสุดท้ายคือ “มหาวิทยาลัย/วิทยาลัยในประเทศไทยมีอาจารย์ที่มีชื่อเสียง มีความรู้ ความเชี่ยวชาญตรงกับสาขาที่สอน” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามนี้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. การตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับความคาดหวังมีระดับมาก ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ “ท่านคิดว่าการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะช่วยเสริมสร้างศักยภาพในการทำงานร่วมกับผู้อื่น” แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ต่อมาคือ “ท่านคาดหวังว่าการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะช่วยเพิ่มโอกาสในการหางานทำที่ดีขึ้น” “ท่านคาดหวังว่าการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะช่วยเปิดโลกทัศน์และมุมมองใหม่ๆ ให้กับท่าน” และสุดท้ายคือ “ท่านคาดหวังว่าจะได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในอนาคต” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามนี้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ในขณะเดียวกัน ด้านค่านิยม พบว่านักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีความคิดเห็นในระดับมากเกี่ยวกับค่านิยมในการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ตัวแปรที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ “ท่านเห็นว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าในระยะยาว” แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามนี้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ต่อมาเป็น “ท่านคิดว่าการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะช่วยสร้างฐานะและสถานภาพทางสังคมให้ดีขึ้น” “ท่านคิดว่าการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการสร้างคุณค่าและความหมายในชีวิต” และสุดท้ายคือ “ท่านเห็นว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการประสบความสำเร็จในชีวิต” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามนี้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

3. ปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา พบว่า ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษาส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาในภาพรวมเป็นไปในทางบวก พบว่า ปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษาส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาในภาพรวมเป็นไปในทางบวก ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษาส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาด้านความคาดหวังเป็นไปในทางบวก พบว่า ปัจจัยระบบนิเวศทาง

การศึกษาส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาด้านความคาดหวังเป็นไปในทางบวก

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษาส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาในภาพรวมเป็นไปในทางบวก พบว่า ปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษาส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาในภาพรวมเป็นไปในทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิรญา บุญมา (2564) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมหาวิทยาลัย ในประเทศไทย ของนักศึกษาชาวจีน พบว่า จากผลการทดสอบสมมติฐานเพศต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในประเทศไทยของนักศึกษาชาวจีนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอายุ รายได้จากครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา และหลักสูตรที่กำลังศึกษาต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในประเทศไทยของนักศึกษาชาวจีนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ในส่วนของผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างด้านสถาบันการศึกษากับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในประเทศไทย พบว่า มีความสัมพันธ์กันทุกด้านในระดับก่อนข้างสูง โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันไปในทางบวก โดยมีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ .749 - 0.805 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lingyun Yang (2560) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาจีนในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างเพศอายุหลักสูตรที่ศึกษาและแหล่งเงินทุนในการศึกษาของนักศึกษาจีนกับ ปัจจัยความต้องการส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาจีนในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่พบว่า ปัจจัยความต้องการส่วนบุคคล ทุกด้านไม่แตกต่างกันและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความต้องการส่วนบุคคลกับส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวก

ปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษาส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาด้านความคาดหวังเป็นไปในทางบวก พบว่า ปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษาส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาด้านความคาดหวังเป็นไปในทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอิศฐา นรเศรษฐ์พิศาล(2560) ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนภาษาจีนของนักเรียน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โครงการการศึกษาพหุภาษา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนภาษาจีนของนักเรียน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โครงการการศึกษาพหุภาษา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และเชื้อชาติของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและ รายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาจีน ด้านครูอาจารย์ผู้สอนภาษาจีน และด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหญิง จันทร์ไทย (2566) ศึกษา ระบบนิเวศการเรียนรู้และการสอนในการเรียนรู้ออนไลน์: ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการศึกษา

งานวิจัยทางหลักสูตรและการสอน สำหรับนักศึกษาบัณฑิตศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา การศึกษางานวิจัยทางหลักสูตรและการสอน ด้วยระบบนิเวศการเรียนรู้ และการสอนในการเรียนรู้ออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ตามเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 75 ($x = 23.16$) 2) ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ตามระบบ นิเวศการเรียนรู้และการสอนในการเรียนรู้ออนไลน์มีค่าดัชนีประสิทธิผลตามเกณฑ์ 0.50 ($E.I = 0.6085$ มี ประสิทธิภาพร้อยละ 60.85) 3. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อระบบนิเวศการเรียนรู้และการสอนในการเรียนรู้ ออนไลน์ เห็นด้วยในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย

จากแผนภาพที่ 1 การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษาและการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีน อธิบายเชิงกระบวนการได้ ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล: ใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ความคิดของกลุ่มตัวอย่าง
2. การวิเคราะห์ข้อมูล: ใช้สถิติเชิงพรรณนาและสมมติฐานเพื่อตรวจสอบผลกระทบ
3. การสร้างองค์ความรู้: นำผลลัพธ์สังเคราะห์เป็นโมเดล เพื่อความเข้าใจง่าย
4. การนำเสนอผลลัพธ์: ใช้โมเดลนี้แสดงผลวิจัยแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์และการนำไปใช้

1. สร้างกลยุทธ์ดึงดูดนักศึกษาต่างชาติ: ช่วยปรับปรุงหลักสูตรและบริการ
2. พัฒนาสภาพแวดล้อมทางการศึกษา: สร้างพื้นที่เอื้อต่อการเรียนรู้
3. นโยบายการสนับสนุนทางการเงิน: เพิ่มทุนการศึกษาและช่วยแบ่งเบาภาระ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 มหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนควรจัดทำข้อมูลที่ครอบคลุมเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน วัฒนธรรมที่ตั้งอยู่ ศักยภาพในการทำงานหลังสำเร็จการศึกษา รวมถึงระบบสนับสนุนสำหรับนักศึกษาต่างชาติ เพื่อช่วยในการตัดสินใจอย่างมั่นใจ

1.2 ควรมีการพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรการศึกษาและการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา เพื่อดึงดูดนักศึกษาชาวจีน โดยการนำเสนอหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและตอบโจทย์อาชีพในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยระบบนิเวศทางการศึกษาส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา จึงควรอาศัยการวิจัยโดยการเก็บข้อมูลในรูปแบบอื่นๆ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกและการทำการสัมภาษณ์เฉพาะกลุ่ม

2.2 ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ เพิ่มเติมที่อาจส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- จุฑารัตน์ สุขน้อย. (2563). การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ ศึกษา. สืบค้นเมื่อ 31 มกราคม 2567 จาก <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/vlt15-1/6114993623.pdf>.
- ในตะวัน กำหอม. (2559). การวิจัยทางการศึกษา (เล่ม 1). มหาสารคาม: โรงพิมพ์ทีคอม.
- วัชรวิภา บุญมา. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในประเทศไทยของนักศึกษาชาวจีน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- สมหญิง จันทุไทย. (2566). ระบบนิเวศการเรียนรู้และการสอนในการเรียนรู้ออนไลน์: ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการศึกษางานวิจัยทางหลักสูตรและการสอน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี. สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- สำนักข่าวอิศรา. (2566). 10 ปี จีนอันดับหนึ่ง! ส่องสถิติ น.ศ.ต่างชาติในไทยปี 55-65 เมียนมาครองเบอร์สอง. สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2567 จาก <https://www.isranews.org/article/isranews-scoop/115794-isranews-09.html>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). สภาพการจัดนิเวศการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทประเทศไทย. กรุงเทพฯ: เอส.พี.เค การพิมพ์.

- หลิงหยุน หยาง, & กมลทิพย์ คำใจ. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาจีนในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. *วารสาร มจร นครน่านปริทรรศน์*, 1(2), 73–89.
- อภิขญา สวัสดิ์. (2565). *แนวทางการจัดระบบนิเวศการเรียนรู้ภายในสถานศึกษารองรับการเรียนรู้เชิงรุก*. สาขาวิชานวัตกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- อิษฎา นรเศรษฐ์พิศาล. (2560). *ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนภาษาจีนของนักเรียน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โครงการการศึกษาพหุภาษา*. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Kondratova, L., Machn, V., Höschl, C., & Thornicroft, G. (2017). A blind spot on the global mental health map: A scoping review of 25 years' development of mental health care for people with severe mental illnesses in Central and Eastern Europe. *The Lancet Psychiatry*, 4(8), 634–642.